

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 2 (823–824)

2018 m. sausio 27 d.
Išėina šeštadieniais

EUROPOS TARYBAI – šeši pasiūlymai savivaldos savarankiškumui stiprinti 2–3 p.

Perdavę Europos Tarybai savo pasiūlymus, susitikimo dalyviai įsiamžino su Monitoringo komiteto nariais

Romo Gurklio nuotr.

- MARIJAMPOLĖ. „DURYS“ Į LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖS METUS _____ 4–5 p.
- LIETUVA NUO A IKI Z _____
- Kaip Utena pagavo laimės paukštę _____ 6–7 p.
- ŪKIO MINISTRĄ DŽIUGINA TAURAGĖS INICIATYVOS _____ 19 p.

Redakcijos kolegija

Antanas ČERNECKIS

Rietavo savivaldybės meras

Nijolė DIRGINČIENĖ

Birštono savivaldybės merė

Gintautas GEGUŽINSKAS

Pasvalio rajono savivaldybės meras

Vytautas GRUBLIAUSKAS

Klaipėdos miesto savivaldybės meras

Alvydas KATINAS

Utenos rajono savivaldybės meras

Valerijus MAKŪNAS

Kauno rajono savivaldybės meras

Artūras MARGELIS

Lazdijų rajono savivaldybės meras

Zdzisław PALEVIČ

Šalčininkų rajono savivaldybės meras

Kęstutis TUBIS

Anykščių rajono savivaldybės meras

Povilas ŽAGUNIS

Panevėžio rajono savivaldybės meras

Roma ŽAKAITIENĖ

Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė

Leidžia viešoji įstaiga Savivaldybių žinios

Direktorė

Lina BELEVIČIENĖ

Atsakingasis redaktorius, fotokorespondentas

Romas GURKLYS

Bendradarbis

Barbora GAUDUTĖ

Stilistė-korektorė

Janina MALKENIENĖ

Kaštonų g. 4, LT-01107 Vilnius

Tel.: (8 5) 262 2083 / 262 0847

Faks. (8 5) 262 2083

El. p. info@savzinios.lt

savivaldybiu.zinios@gmail.com

Interneto svetainė www.lsa.lt

Facebook savzinios

...

Spausdina AB „Spauda“

Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,

www.spauda.com

Ofsetinė spauda, 4 sp. lankai

ISSN 1392-2467

Tiražas 1700 egz.

EUROPOS TARYBAI – ŠEŠI PASIŪLYMAI

SAVIVALDOS SAVARANKIŠKUMUI STIPRINTI

Sausio 23 d. Lietuvos savivaldybių asociacija ir savivaldybių atstovai susitiko su Europos vietos ir regionų valdžių kongreso Monitoringo komiteto nariais Arturu Torres Pereira, Sigurduru Bjornu Blondaliu, Stephanie Poirrel, Tania Groppi, kurių tikslas – išsiaiškinti, kaip, palyginti su 2012 m. vizitu į Lietuvą, pasikeitė savivaldybių padėtis, kaip stiprinamas savivaldybių savarankiškumas ir kaip Lietuva laikosi Europos vietos savivaldos chartijos nuostatų.

SVARBIAUSIAS KLAUSIMAS – SAVIVALDYBIŲ FINANSAVIMAS

Analizuojant šalyje vykstančių procesų pokyčius daugiausia dėmesio skiriama savivaldybių finansavimui. Susitikime dalyvavusiems Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) direktorei Romai Žakaitienei, Lietuvos delegacijos Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongreso nariams Pasvalio rajono merui Gintautui Gegužinskiui, Akmenės rajono merui Vitalijui Mitrofanovui, Birštono savivaldybės merėi Nijolei Dirginčienei, Trakų savivaldybės merėi Editai Rudelienei, Ignalinos rajono merui Henriku Šiaudiniui ir Elektrėnų savivaldybės merui Kęstučiui Vaitukaičiui pirmiausia teko atsakinėti į Monitoringo komiteto narių klausimus, koks buvo 2008 metų krizės poveikis savivaldybėms ir kaip savivaldos poreikis tenkina dabartinis savivaldybių finansavimas.

Monitoringo komiteto nariams pateiktoje apžvalgoje pažymima, kad centrinė valdžia LSA prašymu nuo 2015 m. atstatė nuostatas, galiojusias iki 2011 m. – sugrąžinta ankstesnė savivaldybėms tenkančio GPM procento apskaičiavimo tvarka, ir prognozuojamą GPM padidėjimą dėl natūralaus ekonomikos augimo vėl dalijasi valstybės ir savivaldybių biudžetai. Teigiamu pokyčiu nurodoma ir tai, kad po kelerių metų LSA darbo, 2017 m. gruodžio 5 d., Seimas priėmė Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimą, kuriuo vadovaujantis atsisakoma bendrosios dotacijos kompensacijos iš valstybės biudžeto ir 38 savivaldybėms ji perkeliama į joms tenkantį GPM kaip pastovus pajamų šaltinis, dėl to 2018 m. pirmą kartą nuo ekonominės krizės laikotarpio 38 savivaldybių biudžetai realiai padidėjo.

Tačiau, be apžvalgoje įvardytų teigiamų savivaldybių finansavimo pokyčių, savivaldybės nesijaučia finansškai savarankiškos. Anksčiau minėtame Seimo priimtame įstatymo pakeitime įteisinta ir labai nepalanki savivaldybėms nuostata – savivaldybėms nebebus pilnai kompensuojamos centrinės valdžios sprendimais nulemtos savivaldybių GPM netektys. Dėl to savivaldybės neteko savo pagrindinio pajamų šaltinio bazės stabilumo.

Kaip pabrėžė Akmenės rajono meras V. Mitrofanovas, valstybė ir 2008 m. krizės padarinius yra perkėlusį ant savivaldybių pečių. Krizės pradžioje beveik 30 proc. sumažėjęs finansavimas savarankiškosios funkcijoms vis dar ne visiškai atstatytas, nepaisant biudžeto pajamų augimo.

DĖMESYS – SKOLINIMOSI APRIBOJIMAMS

Nepaisant, kad 2018 m. savivaldybių biudžetai didesni, bet savivaldybininkai tuo ne itin džiaugiasi. Kaip pabrėžė Birštono savivaldybės merė N. Dirginčienė, tą padidėjimą teks panaudoti projektams įgyvendinti, nes skolinimosi apribojimai savivaldybėms nebepalieka kitų galimybių. „Birštono savivaldybė turi skolų, bet šiemet negalime pradėti jų grąžinimo, o tai reiškia, kad neturime ir jokių galimybių skolintis“, – sakė N. Dirginčienė.

„Neatsižvelgiant į Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, 2014 m. pabaigoje buvo priimtas Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, kurio nuostatos įsigaliojo nuo 2016 metų ir drastiškai apribojo 57 iš 60 savivaldybių metinio grynojo skolinimosi galimybes. LSA prašė centrinės valdžios spręsti esminę savivaldybių biudžetams problemą ir gerokai padidinti 57 savivaldybių skolinimosi galimybes 2016 m., kurios buvo sumažintos kelis kartus – iki 1,5 proc. biudžeto pajamų. LSA jau tada prašė atkreipti dėmesį, kad didelė dalis savivaldybių 2016 m. turės ribotą teisę pasiskolinti ir negalės deramai įgyvendinti dalies investicijų projektų. Didžiąją dalį tokių projektų centrinė valdžia nustatė reikalavimus savivaldybėms prisidėti nuosavomis, iš esmės skolintomis lėšomis. Nuo 2017 m. 57 savivaldybių skola per metus negalėjo padidėti ir savivaldybės turėjo teisę pasiskolinti ne daugiau nei grąžins anksčiau paimtų paskolų“, – esamą padėtį paaiškino LSA direktorė R. Žakaitienė.

V. Mitrofanovas pabrėžė, kad priėmus šią pataisą labiausiai nukentėjo be skolų dirbusios savivaldybės, nes dabar jos neturi jokių galimybių skolintis.

Susitikimo dalyviai priminė praėjusio Monitoringo komiteto narių vizitą, per kurį savivaldybės kėlė klausimą dėl jų veiklos ribojimo, nors tada skolinimosi galimybės buvo kur kas didesnės. „Dabar būtų pasiekimas, jei savivaldybėms atstatytų buvusią galimybę“, – teigė merai.

Susitikime buvo kalbėta ir apie Valstybės investicijų programą. Savivaldybių atstovų teigimu, šios programos lėšos skirstomos neturint jokių aiškių vertinimo kriterijų. Neretai lemia partiniai interesai arba asmeninė įtaka. Kadangi lėšos skirstomos per ministerijas, atsiranda papildomų apribojimų. Naudotis šiomis lėšomis apsupunkina ir pastaruoju metu atsiradusi nuostata, kad savivaldybės prie VIP finansuojamo projekto turi prisidėti 50 proc.

Monitoringo komiteto nariai domėjosi, kokia šalies prezidentės nuostata dėl savivaldybių finansavimo, ar LSA turi palaikymą Seime, ar valstybė prižiūri, kaip savivaldybės naudoja finansinius išteklius, kas kontroliuoja savivaldybių veiklą.

SVEIKINAME

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA GIMTADIENIO PROGA NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA

Utenos rajono savivaldybės merą **Alvydą Katiną**.

LSA NEGALI ATSTOVAUTI TEISME

LSA direktorė R. Žakaitienė išklė dar vieną savivaldybėms svarbią problemą – LSA atstovauja savo narių – savivaldybių – bendriesiems interesams visose valstybės valdžios ir valdymo institucijose, tarptautinėse organizacijose, tačiau ji nėra įgalinta atstovauti savivaldybėms teismuose.

„Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme yra numatyta, kad kreiptis į administracinį teismą prašydami ištirti, ar norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį teisės aktą, turi teisę Seimo nariai, Seimo kontrolieriai, vaiko teisių apsaugos kontrolierius, lygių galimybių kontrolierius, valstybės kontrolės pareigūnai, bendrosios kompetencijos ir specializuoti teismai, prokurorai ir profesinės savivaldos asociacijos, įsteigtos pagal įstatymą vykdyti viešąsias funkcijas. Siekiant užtikrinti, kad savivaldybėms būtų tinkamai atstovaujama, yra tikslinga suteikti LSA galias atstovauti savivaldybėms administraciniuose teismuose“, – kalbėjo R. Žakaitienė.

APTARTOS MERŲ TEISĖS

Komiteto nariai domėjosi, ar savivaldybės savarankiškai gali priimti darbuotojus, ar gali jiems laisvai nustatyti atlyginimus. Ilgesnės diskusijos prisireikė aiškinantis tiesiogiai išrinktų merų teises. Susitikimo dalyviai, teigiamai įvertinę tiesioginius merų rinkimus, kurie, kaip pabrėžė Pasvalio rajono meras G. Gegužinskas, savivaldybių veiklai suteikė daugiau stabilumo, atkreipė dėmesį, kad esama nemažai įstatyminių neatitikimų: vienuose įstatymuose merams suteikiama teisė, kituose – tos teisės nebelyka.

DISPONAVIMAS ŽEME

Susitikimo dalyviai atkreipė Monitoringo komiteto narių dėmesį į Lietuvoje susiklosčiusią disponavimo valstybine žeme situaciją. „Nėra progreso suteikiant savivaldybėms daugiau teisių disponuoti valstybei priklausančia žeme. Tačiau šios esminės nuostatos įrašytos į dabartinės Vyriausybės programą. Žemės ūkio ministerija parengė Žemės įstatymo pakeitimo ir kitų lydinčių įstatymų projektus, kurie leistų greičiau ir supaprastinta tvarka perduoti savivaldybėms patikėjimo teise valdyti valstybinės žemės sklypus įstatymu numatytoms reikmėms. Taip pat Seime įregistruotas Žemės įstatymo pakeitimo projektas, pagal kurį kaimo vietovėse žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo organizatoriaus, Nacionalinės žemės tarnybos, vykdytą funkciją yra numatoma perduoti savivaldybėms.

Lietuvos savivaldybių asociacijos nuomone, būtina siekti, kad Nacionalinės žemės tarnybos žemėtvarkos planavimo ir valstybinės žemės disponavimo funkcijos būtų kaip galima greičiau perduotos savivaldybėms, nes tik tai leis kurti palankią investicinę aplinką ir skatins teritorijų vystymą.

Suteikus savivaldybėms disponavimo valstybine žeme teisę, būtų išspręsta teisės aktų suderinamumo ir teisės normų įgyvendinimo problema“, – esama padėtis apibūdinama Monitoringo komitetui parengtoje apžvalgoje.

REGIONINĖ POLITIKA

Monitoringo komiteto nariai domėjosi ir regionų vystymu, regionų plėtros tarybos veikla. Kaip teigiama LSA parengtoje apžvalgoje, tam tikri veiksmai, siekiant išplėsti regionų plėtros tarybų kompetenciją, buvo atlikti priimant naujos redakcijos Regioninės plėtros įstatymą. Naujausias Regioninės plėtros įstatymo pakeitimas numato, kad į regiono plėtros tarybos sudėtį, be savivaldybių merų, deleguotų savivaldybių tarybų narių, Vyriausybės paskirto asmens, įtraukiami ir socialinių ir ekonominių partnerių atstovai. Jie yra skiriami Vyriausybės ir turi sudaryti 1/3 visų regiono plėtros tarybos narių.

Savivaldybių atstovai teigė, kad tikslinga būtų, jei regionų plėtros tarybos turėtų juridinio asmens statusą, personalą ir savo biudžetą.

Monitoringo komiteto nariai domėjosi, ar tikslinga būtų rengti rinkimus į regioninės plėtros tarybas, taip sukuriant antrą savivaldos lygmenį. Savivaldybių atstovų teigimu, toks pakeitimas nereikalingas.

Ignalinos meras H. Šiaudinis išklė problemą, su kuria savivaldybės susiduria dėl savivaldybės įmonių – jos gali būti įveikintos tik tris kartus paskelbus viešųjų pirkimų konkursą ir nesulaukus norinčių imtis tos veiklos. „Nelogiška, kad savivaldybės negali laisvai disponuoti savo turtais“, – sakė H. Šiaudinis.

Posėdžio pabaigoje Monitoringo komiteto nariai paprašė pateikti keturis pasiūlymus, kuriuos reikėtų įtraukti į ataskaitą ir rekomendacijas. Susitikime dalyvavę savivaldybių atstovai pateikė šešis:

1. Savivaldybėms suteikti teisę disponuoti žeme.
2. Pašalinti savivaldybių finansinio savarankiškumo ir skolinimosi apribojimus.
3. Regionų plėtros taryboms suteikti įgaliojimus būti atsakingoms už regiono plėtrą ir duoti tam reikalingus įrankius.
4. Leisti savivaldybėms disponuoti pačių sukurtu turtais – savivaldybių įmonėmis.
5. Išplėsti mokesčių bazę.
6. Įteisinti subsidiarumo principą, kurio laikytųsi visos valdymo struktūros.

Monitoringo komiteto nariai pažymėjo, kad iš informacijos, kurią jie surinks šio vizito metu, o jie susitiks ir su ministerijų atstovais, bus parengtas ataskaitos projektas ir pateiktas savivaldybėms. Gautos pastabos ir pasiūlymai bus analizuojami, todėl paragino aktyviai analizuoti pateiktą ataskaitos projektą. Vadovaujantis ataskaita bus parengtos rekomendacijos Lietuvai.

LSA VALDYBOS POSĖDIS – PASIRAŠYTA SUTARTIS, IŠKLAUSYTI PRANEŠIMAI

Sausio 24 d. vyko LSA valdybos posėdis. Pirmuoju klausimu „Sodros“ komunikacijos skyriaus patarėjas Donatas Jankauskas LSA valdybai pristatė jaunimo švietimo plėtros projektą „Nepamiršk parašiu“, kuriame dalyvavo Kauno ir Utenos regionų savivaldybių gimnazijos. Projekto dalyviai, supažindinti su socialinio draudimo sistema, liko patenkinti.

LSA prezidentas Ričardas Malinauskas ir „Sodros“ direktorius Mindaugas Sinkevičius davė startą šiai programai ir pasirašė bendradarbiavimo sutartį tarp LSA ir „Sodros“ (nuotr.).

Centrinės perkančiosios organizacijos (CPO) direktorius Darius Vedrickas papasakojo apie naujovės organizacijoje, nemokamus mokymus, CPO vykdomus viešuosius pirkimus, jų naudą ir galimybes. Daug diskusijų sukėlė Sveikatos apsaugos ministerijos ES paramos skyriaus vyr. specialistės Editos Laurinavičienės pranešimas „Dėl sveikos gy-

vėsenos skatinimo projektų įgyvendinimo regionuose“. Apie 2018-uosius – Europos kultūros paveldo metus papasakojo Kultūros paveldo departamento skyriaus vedėjas Alfredas Jomantas. Nagrinėti ir kiti klausimai.

SŽ inf.

„DURYS“ Į LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖS METUS

Sausio 20-osios vakarą žemiškoje Marijampolėje su trenksmu pradėti Lietuvos kultūros sostinės metai.

ISTORIJA – DABARTIES PAMATAS

„Laikas keičiasi ir keičia“ pavadinto projekto atidarymo renginyje pačioje miesto širdyje, Jono Basanavičiaus aikštėje, susirinkusių marijampoliečių minią sveikino ne tik savivaldybės merė Irena Lunskenė, Kultūros ministerijos kancleris Laimonas Ubavičius, bet ir garbūs svečiai iš praeities – miesto įkūrėja grafienė Pranciška Ščiukaitė-Butlerienė, Jonas Basanavičius, Jonas Jablonskis ir Vincas Kudirka, rašytoja Žemaitė ir prezidentas Kazys Grinius su žmona Joana. Šioms istorinėms asmenybėms atidarymo scenarijų kūręs buvęs marijampolietis režisierius Vytenis Pauliukaitis suteikė skirtingas ir kiek netikėtas roles. Iš XVIII a. karieta atvežta grafienė kreipėsi į „mylistas gerbiamuosius ir šviesiausiuosius miesto svečius“, vedinas dviračiu pasirodė J. Jablonskis ir visiems priminė gimtosios kalbos svarbą, kad „maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didi gėda savos gerai nemokėti“. Kelių liktarna pasišviesdama, į sceną atėjo Žemaitė. Senoviniu automobiliu atvežtas prezidentas K. Grinius su žmona, arklio traukiamu vežimaitiu iš tamsos išnirio J. Basanavičius su V. Kudirka.

Senasis cukraus fabrikas tapo vienu iš populiarių miesto kultūros židinių

Kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson dovana Marijampolei – meroi įteiktas įsakymas, kuriuo ministerija skiria 58 tūkst. eurų

2019 m. Lietuvos kultūros sostinės – Rokiškio atstovai Marijampolės meroi įteikė simbolinę karūną

Vėliau įspūdinga 3D projekcija nuo Kultūros centro pastato sienos pasakojo užburiančią miesto istoriją. Paslaptingi smilgininkai, atkeliavę iš pernai metų kultūros sostinės – uostamiesčio atvežė švytinčius sveikinimus marijampoliečiams. Renginį lydėjo unikalus muzikinis varpo, šių metų kultūros sostinės pagrindinio simbolio, gausmą atkartojantis šaukinys, kurį šventei specialiai sukūrė marijampolietis, žinomas elektroninės muzikos kūrėjas, garso menininkas Gintas K. (Gintas Kraptavičius). Šventę vainikavo įspūdingi fejerverkai.

„Esame išskirtinis miestas. Niekas kitas, be mūsų, neturi paminklo „Tautai ir Kalbai“. Čia viskas prasidėjo“, – kalbėjo savivaldybės merė I. Lunskenė. Ji kvietė marijampoliečius didžiulius savo miestu, o visą Lietuvą – atvykti jo pasižiūrėti.

ĮŽANGA – SPAUDOS KONFERENCIJA

Likus porai dienų iki Lietuvos kultūros sostinės metų atidarymo, sausio 18 d. Kultūros ministerijoje įvyko spaudos konferencija, kurioje dalyvavo savivaldybės merė I. Lunskenė, merės pavaduotojas Romualdas Makauskas, Kultūros skyriaus vedėja Jūratė Zakarevičienė, kiti savi-

valdybės atstovai. Per spaudos konferenciją buvo pristatyta 2017 m. Lietuvos kultūros sostinės programa „Laikas keičiasi ir keičia“.

„Marijampolė ir Sūduvos kraštas yra mūsų tautos lopšys, kuriame kilo įvairūs judėjimai, prisidėję prie Lietuvos valstybės atkūrimo. Simboliška, kad 2018 m. būtent Marijampolė, turtinga savo istorinėmis asmenybėmis, bus Lietuvos kultūros sostinė“, – pradėdama spaudos konferenciją kalbėjo kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson.

Ministrė pasidžiaugė pristatyta „Laikas keičiasi ir keičia“ programa, kurioje numatyti renginiai peržengs ne tik Marijampolės, bet ir Lietuvos ribas, nes kai kuriuos projektus įgyvendins užsienio lietuviai ir svečioje šalyse gyvenantys marijampoliečiai. Ministrės nuomone, jau dabar programoje dėmesį traukia pasaulyje žinomų menininkų vardai. Vienas iš „Laikas keičiasi ir keičia“ programos ambasadorių – jau daugiau nei ketvirtį amžiaus Niujorke gyvenantis žymus lietuvių menininkas Ray Bartkus, kuris surengs savo naujausių kūrinių parodą ir kartu su bičiuliais tęs „Malonny“ projektą. Marijampolietė pasaulinio garso operos solistė Violeta Urmanavičiūtė-Urmana kartu su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru surengs koncertą fabriko „Marijampolės cukrus“ angare. Kultūros sostinės metais Marijampolėje vyks jau žinomi ir nauji meno festivaliai, šventės, parodos, avangardiniai performansai ir daug kitų renginių.

Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson, sveikindama Marijampolę, pradedančią Lietuvos kultūros sostinės metus, pažymėjo, kad labai simboliška ir teisinga, jog 2018 m. būtent Marijampolė bus kultūros sostinė, nes Marijampolė ir Sūduvos kraštas, turtingas istorinių asmenybių, yra tautos istorijos ir valstybingumo lopšys.

„Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad esame Lietuvos kultūros sostinė šiais – ypatingais Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio metais. Vykdami šią kilnią misiją, įgyvendinsime programą, kurioje numatytos keturios muziką, meną ir literatūrą, medijų meną, turizmą ir miesto erdves jungiančios programos: „Istorija ir pažinimas“, „Pasaulis yra atspindys“, „Susitikime čia“, „Šventės ir erdvės“. Kultūros metų programa bus gausi įvairių renginių, kurie atskleis laiko nesunaikintus miesto istorijos puslapius, kultūrinių tradicijų pokyčius ir kultūrų įvairovę, padės pažinti besikeičiančią Marijampolę bei jos žmones“, – pristatant programą kalbėjo merė.

Marijampolę garbingo Lietuvos kultūros sostinės titulo suteikimo proga sveikino ir sėkmingų darbų įgyvendinant visus kūrybinius sumanymus linkėjo Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas švietimo ir kultūros klausimais Jonas Mickus. „Marijampolė tapo vienuolikta Lietuvos kultūros sostinė ypač svarbiais metais, kai Lietuva švenčia valstybės atkūrimo šimtmetį. Šio vardo suteikimas yra Marijampolės kultūrinės bendruomenės nuoseklaus darbo įvertinimas ir įprasminimas“, – kalbėjo J. Mickus.

„Mūsų stiprybė – darbuotojai. Jų patirtis, žinios, domėjimasis kultūrinio gyvenimo naujovėmis, siekis atskleisti Marijampolės krašto išskirtinumą yra svarbiausias dalykas kuriant Kultūros sostinės metų programą. Marijampolė turi puikius kultūros darbuotojus“, – specialistais didžiuojasi merė.

LAUKIAM I VISI

„Tep šviečia, kap prieš šimtą metų“, – skelbia Marijampolės kultūros sostinės laikraštis „Varpas“, pristatantis metų programą ir kultūros sostinės simbolį – Varpą. „Varpai – viena svarbiausių kultūrinių ir dvasinių vertybių, be jų kažin ar įmanoma įsivaizduoti svarbiausius gyvenimo ritualus“, – skelbia marijampoliečių proginis laikraštis.

Šiais metais Marijampolėje vyks įvairios meno projekcijos, parodos, meno festivaliai ir avangardiniai performansai, dainuojamosios poezijos festivaliai bei kiti renginiai. „I kultūros sostinės renginius įsitrauks visa bendruomenė. Marijampolė galbūt pirmą ir paskutinį kartą tapo Lietuvos kultūros sostinė. Manau, kad tai bus labai svarbus įvykis Marijampolės istorijoje“, – teigė merė.

Per spaudos konferenciją kultūros ministrė pasirašė įsakymą, kuriuo Marijampolėi kultūros sostinės renginiams skyrė 58 tūkst. eurų. Savivaldybės biudžete projektui „Laikas keičiasi ir keičia“ įgyvendinti numatyta 0,5 mln. eurų.

„Laukiame visų tiek kultūros sostinės renginiuose, tiek ir norinčių susipažinti su mūsų kraštu“, – bendruomenės vardu kviečia Marijampolės savivaldybės merė I. Lunskenė.

Marijampoliečius sveikino garbūs svečiai iš praeities ir Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas (antras iš kairės)

Smuikeliu griežė trumpam „sugrįžęs“ Vincas Kudirka

Kultūros skyriaus vedėja J. Zakarevičienė siūlo perskaityti kraštui būdingus posakius

KAIP UTENA PAGAVO LAIMĖS PAUKŠTĘ

MERAS ALVYDAS KATINAS

Pirmiausia reikia pasakyti, kad pasaulio miestų ir bendruomenių konkurse „The LivCom Awards“ mes dalyvavome jau tris kartus. 2009 m. Londone Utena buvo įvertinta sidabro apdovanojimu, 2011 m. Songpa mieste (Pietų Korėja) – bronzos. O 2013 m. Xiameno mieste (Kinija) Utena pelnė aukščiausią – aukso – apdovanojimą. Į pastarąjį konkursą jau vykome kaip laimės miestas.

Būti laimės miestu mes jau esame įpareigoti Utenos herbo, kuriame pavaizduotas laimės simbolis – pasaga. Pačių uteniškių pasirinkimas, kad jie yra laimingiausi, tik patvirtina, kad einame teisingu keliu – mes kuriame miestą, kuriame gera gyventi visiems.

Tai kas yra ta laimė? Klausimas, į kurį niekada neišgirsite tiesaus atsakymo. Įvairios filosofijos, kalbėdamos apie laimę, pabrėžia vieną dalyką: laimę pasiekti galima tik tada, kai ją stengiesi suteikti kitiems. Tad kalbant apie laimę reikia skirti dvi laimes: žmogiškąją ir bendruomeninę. Bandydamas atsakyti į klausimą, kas yra bendruo-

Kai Utenos rajono savivaldybės delegacija 2013 m. dalyvavo Jungtinių Tautų globojame tarptautiniame konkurse „The LivCom Awards“, viena pagrindinių visų delegacijų užduočių buvo įrodyti autoritetingai komisijai, kad delegacijos atstovaujame mieste žmonėms gyventi gera, kad bendruomenė jame yra laiminga. Ši užduotis tarp delegacijų narių sukeldavo sumaištį: buvo stengiamasi įrodyti, kad miesto valdžia daug dirbo, atliko daug tyrimų, norėdama sužinoti, kad jų miestų žmonės laimingi. Komisijai, deja, ne visi įrodinėjimai tiko.

Utenos rajono savivaldybės delegacija klausimo, ar jos mieste žmonės yra laimingi, nesulaukė, nors delegacijos vadovas Utenos rajono meras Alvydas Katinas buvo pasiruošęs ir turėjo tvirtą, argumentuotą atsakymą. Kodėl gi nesulaukė? Utenos rajono savivaldybės delegacija, pristatydama Uteną, pateikė pasaulinio socialinio projekto „Happy barometer“ („Laimės barometras“) tais pačiais metais, 2013-aisiais, vykusio balsavimo rezultatus, kurie parodė, kad Utenos miesto gyventojai – laimingiausi Lietuvoje. Kaip vėliau meras sakė, „mums, t. y. valdžiai, patiems buvo nuostabu sužinoti, kad uteniškiai patys, nieko mums nežinant ir neorganizavus jokių apklausų, tris kartus nubalsavo esantys laimingiausi“. Kai konkurse buvo pateikti „Laimės barometro“ duomenys, autoritetingai tarptautinei komisijai jokių klausimų nebekilo.

Kodėl uteniškiai nusprendė, kad jų miestas – laimės miestas?

Atsakymą į šį klausimą pateikia Utenos rajono savivaldybės vadovai.

meninė laimė, supratau, kad žmogus, norėdamas būti laimingas, pirmiausia turi matyti permainas. Gražias permainas. Džiaugiuosi, kad Utenoje permainas žmonės mato. Kartą į priėmimą pas mane atėjo miesto gyventojas, piktas, kad jo daugiabučio namo kiemas duobėtas, išsakė savo nepasitenkinimą, davė valdžiai pylos, bet išeidamas pasakė: „O mieste permainas, mere, aš visgi matau...“ Ir toks atvejis buvo ne vienas. Tai labai gražus bendruomeninės laimės pavyzdys. Piliėtis nelaimingas ir gerokai piktas dėl savo kiemo, bet jis mato sutvarkytus parkus mieste, tvarkomus daugiabučių kvartalus, rengiamas vaikų žaidimų aikštes, ir tai jam kelia pasitenkinimą. Kad gražios permainos yra svarbios bendruomeninei laimei, patvirtino prieš kelerius metus atliktas užsienio ekspertų tyrimas, kuriame uteniškiai nubalsavo, kad iš visų Lietuvos miestų permainos, kurioms panaudotos Europos Sąjungos lėšos, labiausiai matomos Utenoje.

Antras kriterijus ieškant atsakymo, kas yra laimė, mano manymu, yra toks: žmonės turi turėti kuo džiaugtis ir didžiuotis. Jei uteniškiai mato ir žino, kad Utenos parkai pripažinti geriausiu kraštovaizdžio tvarkymo pavyzdžiu Lietuvoje ir pateko į geriausių Europos parkų ketvertuką, kad Utena laimėjo pasaulio konkurse, nurungusi ne vieną kurortą, kad viename miesto ežerų yra įrengtas didžiausias Lietuvoje šokantis ir grojantis fontanas, kad jų gimtajame mieste užaugo tokie sportininkai, kaip Jonas Valančiūnas ir Simona Krupeckaitė, jie tuo didžiuojasi ir yra laimingi. Štai Utenos krepšinio komanda „Juventus“ nugali „Lietuvos rytą“. Visa didžiulė komandos fanų, rungtynių žiūrovų bendruomenė yra laiminga, atrodo, kad kartu su komanda ir jie tapo nugalėtojais. Tai – bendruomeninė laimė.

Trečia, negalima pamiršti, kad žmogus nori būti išgirstas, pamatytas, suprstas, į jo nuomonę turi būti įsiklausyta. Kad žmogus būtų patenkintas ir laimingas, jis turi būti įtrauktas į miesto bendruomenės reikalų tvarkymą, problemų sprendimą. Utenos rajono savivaldybė taip ir daro. Prie Utenos rajono savivaldybės tarybos veikia įvairios neįgaliųjų, nevyriausybinių organizacijų,

jaunimo tarybos, darbo grupės, su kuriomis aptariami ir derinami įvairūs Utenos rajono savivaldybės tarybos priimami sprendimai, jų atstovai yra kviečiami į posėdžius, pasitarimus, norint rasti geriausią vienos ar kitos problemos sprendimo būdą.

Ketvirta, labai svarbu, kad žmogus savo mieste, savo gyvenamojoje aplinkoje jaustųsi saugus. Kalbu ne vien apie policijos pareigūnų rūpinimąsi žmogaus saugumu. Kalbu apie socialinį saugumą. O socialinis saugumas – tai ir slaugos ligoninė, ir nakvynės namai, ir dienos centrai, ir labdaros valgykla, ir gyvūnų globa. Žinodamas, kad jo mieste yra šios įstaigos, kad jos prireikus suteiks reikalingas paslaugas, žmogus jaučiasi saugus.

Utenos rajone veikia visos paminėtos įstaigos. Ruklių kaime yra įkurtas krizių centras „Angelų pieva“, kuris teikia paslaugas ir prieglobstį nuolatinės gyvenamosios vietos neturintiems, socialiai atskirtiems, priklausomiems nuo alkoholio ir narkotikų žmonėms. Prie Utenos, Atkočiškių kaime, yra įkurta „Angelų pievos“ labdaros valgykla skurdžiausiai gyvenantiems žmonėms. Ir ne tik valgykla. „Angelų pievos“ įkūrėjas, Daugailių Šv. Antano Paduviečio bažnyčios klebonas kun. Saulius Kalvaitis, įkūrė pagalbos centrą skurstantiems, į socialinę atskirtį patekusiems asmenimis. Centre yra sudarytos sąlygos nusiprausti, išsiskalbti drabužius. Utenoje veikia Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, kurioje slaugomi sunkiai sergantys pacientai, teikiamos paliatyviosios pagalbos ir globos paslaugos. Mieste yra šeimos ir vaiko gerovės centras, du dienos centrai. Penki dienos centrai įkurti ir seniūnijose. Utenos rajono gyvūnų globos namuose prižiūrimi ir globojami benamiai gyvūnai. 2017 m. 657 katinukai ir šuniukai iš globos namų iškeliauja į tikruosius namus.

Remdamasis faktais darau išvadą, kad šie kriterijai ir nulėmė uteniškių laimę. Tikiu, kad miesto gyventojai į laimę pažiūrėjo plačiau, pamatė miestą, permainas jame, patenkintus šalia gyvenančius kaimynus ir pasijuto laimingi.

**Administracijos direktorius
JONAS SLAPŠINSKAS**

Jo moto: ne tas yra tavo draugas, kuris giria, o tas, kuris peikia.

**Mero pavaduotojas
VIDMANTAS VALINČIUS**

Laimė – tai pirmiausia galimybė gyventi gražiai, jaukiame, tvarkingame ir saugiam mieste, kuriame žmonės vienas kitą gerbia, pasitiki ir vienas kitu rūpinasi. Kaip tik tokia yra Utena ir uteniškiai. Paklauskite, kodėl uteniškiai yra kaip tik tokie? Manau, kad būti geriems, doriems, darbštiems ir

kūrybiškiems Utenos krašto gyventojams pačios gamtos duota. Nesuklysiu sakydamas, kad Utenos krašto gamta – išskirtinė. Čia – ežerai ežerėliai, upės upeliai, kalvos ir kalneliai. Čia atvykstančius kiekviename žingsnyje lydi miškų didybė, romantiški peizažai ir galimybės turiningai praleisti ir savaitgalius, ir atostogas. Lydi ir vietos gyventojų šypsenos bei svetingumas. Ne be reikalo Utenos krašte yra daug kaimo turizmo sodybų, kurios teikia įvairias paslaugas ir vasarą, ir žiemą. Mūsų kraštas garsėja tuo, kad turi labai švarų vandenį. Manote, aludariai Utenoje įsikūrė atsitiktinai? Žinoma, kad ne. Švarus, geros kokybės vanduo padeda jiems gaminti puikią produkciją.

Graži gamta saugo ir ugdo gerąsias uteniškių savybes, o išplėtotą miesto infrastruktūrą, sutvarkytą gyvenamąją aplinką skatina žmones pasitempti, įpareigoja būti atsakingais, pilietiškais ir saugoti tą aplinką. Argi tai nėra laimė – būti savo kiemo, gatvės, kvartalo, miesto ir viso krašto šeiminku? Rūpintis ir savo, ir savo kaimyno gerove? Žinoma, kad taip.

**Administracijos direktoriaus
pavaduotoja ZITA RINGELEVIČIENĖ**

Laimė – labai abstraktus žodis. Ji, sakoma, neturi veido. Bet jeigu pradėsi kalbėti apie konkretų žmogų, šalį, miestą, šiuo atveju – Uteną, laimė įgyja to krašto, krašto bendruomenės, jos lūkesčių, siekių ir gyvenimo būdo atspalvį. Tai – bendruomenės laimė. Mums, valdžios atstovams, užimamos pareigos ir atstovavimas viešojo administravimo institucijai, atsakomybė už žmones, gyvenančius mieste ir kaime, ateities perspektyvų dėliojimas yra įpareigojimas rūpintis bendruomenės laime, kiekvieno bendruomenės nario gyvenimo kokybe. O kokia turi būti ta kokybė? Kas svarbu žmogui, gyvenančiam Utenoje ir Utenos rajone?

Pirmiausia, kaip ir kiekvienam, yra svarbus

darbas ir aplinka, kurioje žmogus gyvena. Svarbu, kad jis turėtų kur realizuoti save, savo tikslus, norus, siekius. Labai svarbi yra šeima, jos gerovė, vaiku, tėvų, senelių, kitų žmogaus artimųjų laimė ir sveikata.

O kad visa tai būtų, kad bendruomenės laimė būtų tikra ir tvirta, svarbu daug kas: ir kiekvieno žmogaus asmeninės pastangos, ir žmogaus galimybės, ir aplinka, kurioje gyvena. Vienas svarbiausių visaverčio gyvenimo elementų – valdžios požiūris į žmogų. Tas požiūris prasideda jau nuo savivaldybės administracijos pastato durų. Jei administracijoje tave maloniai priima, padeda greitai sutvarkyti reikalus, tavo problemos nėra padedamos į stalčių, žmogus lieka patenkintas. Juk atėjimas į savivaldybės administraciją daliai žmonių iš tikrųjų yra tikras iššūkis. O jei atėjimo tikslas – pagalbos prašymas, daugelis jaučiasi, tarsi jiems reikėtų sunkių kliūčių įveikti. Žinoma, vieni gyventojai į savivaldybę skūstis ir kaltinti valdžią gali eiti nuolat, o kiti kapstosi iš paskutiniųjų, patys ieškodami problemų sprendimo būdų. Todėl kokybiškas viešųjų paslaugų suteikimas, bendruomenės įtraukimas į valdymą, problemų sprendimą, žinojimas, kur skauda, kaip galima padėti tam, kuriam ne visai pasisekė gyvenime, labai prisideda prie bendruomenės laimės kūrimo. Neabejoju, kad Utenos rajono žmonės žino: ištikus bėdai gali kreiptis pagalbos ir paramos į savivaldybę. Jos visada sulaukia ir sulauks.

Mažeikių rajono meras ANTANAS TENYS praėjusią savaitę dalyvavo prezidentės Daivos Grybauskaitės surengtame susitikime su šalies miestų ir rajonų merais. Jame aptarta svarbiausia šių dienų aktualija – emigracija ir galimybės savivaldybėms prisidėti sprendžiant su ja susijusias problemas, paskatinti mūsų šalies piliečius grįžti į Lietuvą ir padėti grįžus.

SAVIVALDYBĖS ATVERIA DAUGIAU GALIMYBIŲ

Pasak mero A. Tenio, susitikime kalbėta apie tai, kaip svarbu ne tik išlaikyti ryšius su užsienyje gyvenančiais lietuviais, bet ir padėti grįžusiesiems, nes jie susiduria su darbo, būsto paieškos ir kitomis problemomis. Vienas iš svarbiausių emigraciją provokuojančių rodiklių – mažas darbo užmokestis. Žmonės iš regionų ne tik emigruoja į Vakarų šalis, bet ir keliai gyventi į didesnius miestus, ieškodami geresnių gyvenimo sąlygų. „Suprantame, kad atlyginimai Lietuvoje dar negreit pasieks Vakarų šalių lygį, bet galvodami apie tautiečių ateitį Lietuvoje, turime priimti sprendimus ir sudaryti galimybę integruotis į darbo rinką, palengvinti verslo kūrimo sąlygas. Tai ypač aktualu tiems, kurie grįžta į Lietuvą neturėdami konkrečių darbo pasiūlymų“, – sakė A. Tenys.

Mažeikių rajono savivaldybės biudžete yra Smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondas. Norintieji kurti ir plėtoti verslą Mažeikiuose gali kreiptis į savivaldybę. Vertinant paraiškas reemigrantams suteikiama pirmenybė. Asmenys, pasinaudoję kvietimu teikti paraiškas, gauna finansinę paramą iš dalies dengti įmonės steigimo dokumentų tvarkymo, darbo vietos įsteigimo, darbo įrankių ir priemonių įsigijimo, kredito palūkanų ir kitas išlaidas. Savivaldybė skiria dėmesio sugrįžusių vaikų integracijai. Mažeikių Pavasario pagrindinė mokykla paskirta bazine mokykla, kurioje mokosi lietuviškai nekalbantys arba sunkiai kalbantys vaikai, o ikimokyklinio amžiaus vaikams Mažeikių lopšelyje-darželyje „Eglutė“ papildomai atidaryta anglų kalbos mokymo grupė.

Siekiant užmegzti dar glaudesnius ryšius su užsienyje gyvenančiais ir dirbančiais arba planuojančiais į Lietuvą grįžti kraštiečiais, savivaldybė jungiasi prie projekto „Globalūs regionai“. Juo siekiama suburti savo kraštiečių bendruomenę, su kuria būtų nuolat palaikomas ryšys ir kuri suktų būti savo gimtojo krašto ambasadore, išgirsti ir suteikti galimybę prisidėti kuriant regiono ekonominę, socialinę, kultūrinę gerovę. Šio projekto koordinatoriumi Mažeikių rajono savivaldybėje paskirtas mero patarėjas Giedrius Petrulevičius. Į jį „vieno langelio“ principu bus galima kreiptis visais sugrįžimo į Lietuvą klausimais.

Lietuvos savivaldybių asociacija sukūrė virtualią duomenų bazę ir platformą, todėl kiekvienai prie projekto „Globalūs regionai“ prisijungusiai savivaldybei bus sukurta nauja interaktyvi komunikacinė erdvė, kurioje bus skelbiama visa aktuali ir naudinga informacija apie regioną. Kiekvienas galės užduoti rūpimus klausimus ir pateikti savo pasiūlymus ir pastebėjimus. Savivaldybė turės užsienio talentų duomenų bazę, atsiradus patraukliam darbo pasiūlymui, informuos apie tai išvykusius asmenis ir galės konsultuoti kitais aktualiais klausimais.

„Pritariu prezidentės mintims, kad sprendžiant emigracijos klausimus labai svarbu suvienyti nacionalinės, vietos valdžios ir nevyriausybinų organizacijų pajėgas. Manau, kad savivaldybės pastangos puoselėti rajoną ir sukurti geresnes sąlygas žmonėms gyventi ir kurti verslą gali duoti teigiamą rezultatą“, – sakė meras A. Tenys.

SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

ĮPAREIGOTA SUTEIKTI PAREIŠKĖJUI JO PRAŠYME NURODYTĄ INFORMACIJĄ

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) administracinėje byloje Nr. eA-2168-624/2017 nustatė, kad suinteresuotas asmuo turėjo teisę susipažinti su gretimo žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimais.

Pareiškėjas (uždaroji akcinė bendrovė) kreipėsi į Vilniaus rajono savivaldybės administraciją (toliau – Administracija) su prašymu pateikti kaimyniniam žemės sklypui Administracijos išduotų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimų kopiją, nurodydamas, kad projektas galbūt neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų, todėl informacija reikalinga skundai parengti. Pareiškėjui nuosavybės teise priklausantys bei kaimyninis žemės sklypas patenka į teritoriją, kuriai galioja Vilniaus rajono savivaldybės Kraštovaizdžio specialiojo plano sprendiniai ir Vilniaus rajono savivaldybės bendrojo plano brėžinys „Urbanistinis karkasas su socialine infrastruktūra“.

Administracija šį prašymą tenkinti atsisakė, motyvuodama tuo, kad neturi teisės teikti duomenis apie kitų asmenų nekilnojamąjį turtą, todėl tol, kol pareiškėjas nepateiks asmens duomenų teikimo sąlygų, jo prašymas negalės būti nagrinėjamas.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, išnagrinėjęs pareiškėjo skundą, įpareigojo Administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą. Pareiškėjas, manydamas, kad teismas turėjo įpareigoti Administraciją

suteikti prašomą informaciją, su apeliaciniu skundu kreipėsi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą.

Analizuodamas aptariamą situaciją, LVAT sutiko, kad Administracija iš esmės nenurodė ir nepateikė jokių argumentų bei juos patvirtinančių duomenų, kokie ir kodėl jos parengtuose žemės sklypo, dėl kurio kreipėsi pareiškėjas, formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimuose nurodyti duomenys gali būti vertinami kaip asmens duomenys. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo prasme, juolab kad pagal taisyklių, kuriose pateikiamas tokių reikalavimų formos pavyzdys, nuostatas, asmens duomenys, kaip jie suprantami pagal minėtą įstatymą, ir nėra nurodomi.

Taip pat pažymėta, kad net jei šiuose reikalavimuose ir būtų kokie nors asmens duomenys, tai neturėtų būti kliūtis pareiškėjui juos (reikalavimus) gauti. Administracija, teikdama asmenims informaciją, jeigu joje yra asmens duomenų, turėtų šiuos duomenis nuasmeninti. Be to, kaip nustatyta byloje, pareiškėjui su asmens duomenimis susijusi informacija ir nebuvo reikalinga.

Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą, pakeista, įpareigojant Administraciją teisės aktų nustatyta tvarka suteikti pareiškėjui jo prašyme nurodytą informaciją.

Ši LVAT nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Sausio 11-ąją Ukmergės rajono savivaldybė ir Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų Ukmergės filialas jau trečiąjį kartą sukvietė visus į savivaldos ir verslo konferenciją „Drauge galime daug“ (**nuotr.**). Į Ukmergės kultūros centro salę susirinko per 100 renginio dalyvių. Tarp jų – Seimo narys Juozas Varžgalys, vidaus reikalų viceministras Giedrius Surplys, Ukmergės rajono meras Rolandas Janickas, Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų (VPPAR) atstovai, Kauno technologijos universiteto Europos instituto direktorius Vygaudas Ušackas, SEB banko prezidento patarėjas Gitanas Nausėda, viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros ekspertė Neringa Pažūsiienė, Ukmergės rajono įmonių ir įstaigų vadovai, rajono savivaldybės atstovai ir kiti.

„Ukmergės mieste ir rajone, kuriame gera gyventi, į kurį verta atvykti ir investuoti, 2017 metų pradžioje veikė 739 ūkio subjektai. Pastaruoju metu jų sparčiai daugėja. 2016 m. naujai steigėsi 67 įmonės, 2017 m. jau įsisteigė 66 įmonės. Ukmergė – pastaruoju metu 100 metų atjaunėjęs miestas. Anksčiau į jį įvažiuojant buvo skelbiama, kad miestas įkurtas 1225-aisiais, o dabar nurodyta, kad 1333 metais“, – kalbėjo renginio vedėjas Rolandas Vilkončius. Ukmergės rajono meras Rolandas Janickas pasidžiaugė, kad „geras ženklas, jog 2018 metus pradėdame kartu“. Meras pažadėjo, kad ir toliau pagal turimas galimybes stengsis padėti rajone dirbantiems verslininkams. Vienas svarbiausių

laukiančių darbų – efektyvus Žiedo, Deltuvos, Pašilės ir Linų gatvių sutvarkymas.

Tradicškai buvo apdovanoti geriausieji. Ukmergės rajono meras R. Janickas ir VPPAR Ukmergės filialo direktorius R. Baravykas apdovanojimą „Už verslo plėtrą 2017 metais“ įteikė UAB „Narbutas furniture company“. Per 2017 metus ši įmonė įsteigė 104 darbo vietas, į gamybą investavo 2 milijonus eurų, vidutinis dirbančiųjų darbo užmokestis kilo 18 proc., atrastos naujos produkcijos eksporto rinkos – JAV ir Australijoje. Už verslo plėtrą kaimo vietovėje 2017 metais apdovanota UAB „Ukmergės melioracija“. Per 2017 metus įmonės gamyba augo 32 proc., darbo vietų skaičius padidėjo 8 proc. Apdovanojimu „Jaunas ir veržlus 2017 metais“ pagerbta mažoji bendrija „Roko virtuvė“. Jaunasis verslininkas 18-metis Rokas Galvonas sėkmingai dalyvauja įvairiuose konkursuose ne tik Lietuvoje, bet ir Rygoje, Briuselyje, taip pat stažavosi Italijoje.

Apdovanojimus paskelbė ir VPPAR. Rūmų prezidentas S. Leonavičius ir viceprezidentas Romas Pivoras kartu su Seimo nariu J. Varžgaliumi VPPAR Padėkos ženklą įteikė Ukmergės rajono merui R. Janickui ir rūmų tarybos narei Aldonai Kabokienei, o „Darbo žvaigždės“ medalį – UAB „Ukmergės vandenys“ direktoriui Rimui Arlinskui.

AR „LIETUVIŠKAS TIGRO ŠUOLIS“

Seimo nariai Andrius Kubilius ir Dainius Kreivys įregistravo Regionų ekonominės plėtros įstatymo projektą, kuriuo siekiama nustatyti Vyriausybės prievolę kartu su savivaldybėmis rūpintis sparčia prioritietinių regionų centrų ekonomine plėtra tam, kad ekonominiai ir socialiniai skirtumai tarp kelių didžiųjų miestų ir nutolusių regionų nustotų didėti.

Projektų iniciatorių įsitikinimu, tam reikia iš esmės pakeisti visą regioninės politikos sampratą, ir nuo ligšiolinės regionų atsilikimo kompensacinės politikos pereiti prie prioritietinių regioninių pramonės centrų ekonominio potencialo augimo politikos. Todėl įstatymu siūloma apibrėžti visą tokios naujos ekonominės politikos kūrimo ir įgyvendinimo sistemos institucinę ir priemonių architektūrą. Pasak A. Kubiliaus, šis įstatymo projektas atsirado kaip nuoseklias pastarųjų penkerių metų tęstinės konservatorių politikos produktas. „Per visus šiuos metus esmines nuostatas išsamiai diskutavome su savivaldos, regionų ir verslo lyderiais, taip pat su potencialiais investuotojais. Todėl šiandien galime drąsiai tvirtinti – Lietuvai toks įstatymas yra būtinas, nes tik taip galime žengti svarbų praktinį žingsnį nuo pareiškimų, programų, strategijų ir baltųjų knygų tikros ir efektyvios

IŠJUDINS REGIONŲ EKONOMIKOS PLĖTRĄ?

regionų ekonominės plėtros politikos link. O jos Lietuvai žūt būt reikia“, – sakė A. Kubilius.

Seimo narys D. Kreivys priminė, kad kartu su A. Kubiliumi jie neseniai parengė ir įregistravo kitą Lietuvos ekonominei plėtrai svarbų įstatymo projektą – Prioritietinių aukštųjų technologijų ekonomikos sričių vystymo įstatymo projektą. „Dabar parengėme ir įregistruojame antrąjį labai svarbų to paties ekonominės plėtros paketo įstatymo projektą. Šį kartą skirtą regionų ekonominei plėtrai. Lietuvai reikia modernios ekonominės politikos, nes nebeužtenka vien tų rinkos ekonomikos ir konvergencijos veiksmų, kurie iki šiol lėmė mūsų ekonomikos augimą. Be naujos industrinės Lietuvos politikos, jos aiškių prioritetų, jos strateginio dėmesio aukštosios technologijos ir provincijos ekonominei plėtrai mes vis giliau klimpsime vidutinių pajamų sąpaustuose ir nebesugebėsime artėti prie Vokietijos ar Švedijos išsivystymo lygio. O toks ekonominis sąstingis Lietuvai bus ypač pavojingas, nes ir toliau tęsis didelė emigracija, nuo kurios ypač kenčia vargštant Lietuvos provincija“, – teigia D. Kreivys.

Seimo nariai tešia konsultacijas su Vyriausybe ir valdančiąja koalicija, su verslu, investuotojais ir savivaldybėmis, būdami įsitikinę, kad dėl tokios politikos privaloma susitarti.

„Džiaugiamės, kad Vyriausybėje girdimi mūsų pasiūlymai ir idėjos, įsiklausoma į mūsų kritines pastabas. Vien todėl Vyriausybės rengiamos Lietuvos regioninės politikos „Baltosios knygos“ paskutinis variantas yra racionali nei pirmieji projektai. Tačiau iš savo kartais ir skausmingos patirties galime tik pakartoti: pareiškimai, deklaracijos, koncepcijos, baltosios knygos nepakeičia realios, valstybės įgyvendinamos politikos. Tokių politikos kaitą realizuoja tik įstatymai. Esame įsitikinę, kad Lietuvos ekonominei politikai reikia esminės kaitos. Airija 1980-ųjų pabaigoje realizavo tokią pačią radikalią ekonominės politikos kaitą ir pademonstravo „airių tigro šuolį“. Airija iš Europos ekonominės atsilikėlės per 15 metų išsivertė į Europos ekonomines lyderes. Šiandien Lietuvai reikia įstatyminių pamatų „lietuviškam tigro šuoliui“. Abu mūsų parengti įstatymų projektai tam ir yra skirti. Belieka dėl jų susitarti. O tai reikiama: susitarti dėl Lietuvos“, – pažymėjo A. Kubilius.

Seimo Rysių su visuomene skyrius

DŽIUGINA TAURAGĖS INICIATYVOS

Sausio 19 d. Seimo narės Aušrinės Norkienės kvietimu Tauragėje lankėsi ūkio ministras Virginijus Sinkevičius. Savivaldybėje vykusiam susitikime su ministru dalyvavo rajono meras Sigitas Mičiulis, mero pavaduotoja Virginija Eičienė, administracijos direktorius Modestas Petraitis, savivaldybės tarybos Ekonomikos, finansų ir strateginio planavimo komiteto nariai, Tauragės apskrities verslininkų asociacijos taryba ir nariai.

Susirinkusiesiems pristatytos Tauragės rajono savivaldybės priimtos verslumo, investicijų skatinimo programos, įvairių novatoriškų projektų, iniciatyvų įgyvendinimas, supažindinta su aktyvaus savivaldybės dalyvavimo tarptautinėse organizacijose rezultatais.

Ūkio ministras V. Sinkevičius, pasidžiaugęs Tauragės iniciatyvomis ir pažanga, prisistatymu tarptautinėse rinkose, informavo, kad Tauragės rajono savivaldybėje planuojama įsteigti „Verslios Lietuvos“ specialisto etatą ir skirti 246 tūkst. eurų dujų šildymui. Ministro teigimu, Tauragėje veikiančios profesinės ir aukštoji mokykla suteikia galimybę investuotojams rasti reikiamą kvalifikaciją turinčius darbuotojus.

Susitikime Tauragės apskrities verslininkų asociacijos nariai domėjosi užsieniečių įdarbinimo klausimais, ekonominės padėties pasikeitimu regionuose po 2020 m., emigracijos problemų sprendimu. Verslo įmonių vadovai pasidžiaugė tiek Vyriausybės, tiek savivaldybės pastangomis į Tauragę atvesti dujų tiekimo atšaką, suteikusią galimybę plėtoti verslą, pritraukti naujų investicijų. Buvo aptartos galimybės finansuoti dalyvavimą parodose, verslo centrų kūrimą, komercijos atšakų veiklos efektyvumą. Kalbėta apie išmaniųjų inovacijų politiką, intelektinės nuosavybės apmokestinimą, specialistų, atitinkančių verslo poreikius, rengimą. Viešųjų pirkimų įstatymo tobulinimą ir kt.

Pasak mero S. Mičiulio, Tauragė pasirengusi investicijoms, tiek užsienio, tiek Lietuvos, ir daro viską, kad darbo vietas kuriantiems investuotojams galėtų pasiūlyti geriausias sąlygas. „Siekdami pritraukti naujų investicijų, išteklių ieškome vietoje: priėmėme sprendimus kompensuoti naujų įmonių steigimo ir naujų darbo vietų kūrimo išlaidas. Bus kompensuojamos su įmonės įregistravimu ir steigimu susijusios išlaidos, mokslo tiriamieji ir eksperimentinės plėtos darbai, patalpų nuomos, rinkodaros ir kitos išlaidos. Investuotojai yra atleidžiami nuo žemės, žemės nuomos ir nekilnojamojo turto mokesčių“, – teigė meras.

Pasibaigus susitikimui savivaldybėje, ministras, savivaldybės vadovai da-

lyvavo danų koncernui „Netmark Holding“ priklausančios įmonės atidaryme (**nuotr.**) Danų koncernui priklausanti žvejybinių tinklų gamykla veiklą Tauragėje pradėjo prieš dešimtmetį. Per tą laiką bendrovė augo ir plėtėsi. Savivaldybės skatinama verslo plėtra, plėtojant palankią infrastruktūrą, padėjo įmonei įgyvendinti gamybinių patalpų plėtos planus Tauragėje. Prieš porą metų žvejybos tinklų gamintoja „Netmark Holding“ šalia esančius pastatus įsigijo iš Tauragės rajono savivaldybės kontroliuojamos įmonės. Nugriovus pastatus jų vietoje pastatyta nauja 4000 kv. m gamykla. Gamybą išplėtusi įmonė sukurs 20 naujų darbo vietų, o ateityje ruošiasi įdarbinti dar iki 50 žmonių. Šiuo metu gamykloje dirba 164 darbuotojai, per metus čia pagaminama apie 500 tonų žvejybinių tinklų. Planuojama, kad 1,6 mln. investicija Tauragėje įsikūrusios įmonės gamybos apimtį padidins 20 proc.

Ministras taip pat lankėsi AB Vilkyskių pieninės naujajame testavimo režimo gamybą pradėjusiame išrūgų perdirbimo ceche.

2016 m. Vilkyskių pieninė į savo antrinę įmonę – UAB „Modest“ investavo daugiau kaip 26 mln. eurų. 2017 m. Vilkyskių pieninė pripažinta „Metų investuotoju 2016“. Apsisprendimą investuoti Tauragėje ir naujojo perdirbimo cecho atsiradimą lėmė Vyriausybės, AB Vilkyskių pieninės, Tauragės rajono savivaldybės ir AB „Energijos skirstymo operatorius“ atstovų priimtas sprendimas atvesti dujų atšaką į Tauragę. Projekto vertė – 1,9 mln. eurų.

„Savivaldybės prisidėjimas reiškia, kad mes remiame verslą. Investicijos į technologijas ir gamybą leidžia sukurti naujų darbo vietų. Vilkyskių pieninė, eksportuodama aukštos pridėtinės vertės produktus, labai prisideda prie valstybės bendrojo vidaus produkto kūrimo. Tikimasi, kad ši dujų atšaka paskatins ir kitus verslininkus investuoti mūsų regione. Kurdami palankią aplinką verslui, siekiame, kad Tauragė taptų vieta, kurioje būtų naudinga investuoti ir dirbti“, – tvirtino Tauragės rajono meras S. Mičiulis.

Lankydamasis Tauragėje ūkio ministras taip pat susipažino su vienu sėkmingiausiai Lietuvoje veikiančių privačių industrinių parkų. Tauragės industrinis parkas pritraukė 15 užsienio kapitalo įmonių, šiuo metu įdarbinusių daugiau nei 900 tauragiškių ir aplinkinių miestelių gyventojų.

Apsilankęs įmonėse ūkio ministras V. Sinkevičius teigė, kad užsienio kapitalo bendrovių plėtra šalies regionuose yra geras ženklas, parodantis ne tik šalies patrauklumą užsienio investuotojams, bet ir regionų ekonomikos tvarumą.

ŠIMTMEČIO KŪDIKIS AKMENĖS RAJONE

JOLANTA ŠIURKUVIENĖ

Šiomet gimę ir dar gimiantys kūdikiai džiaugsmingai tituluojami Lietuvos šimtmečio vaikais. Ypač smagiai sutikta žinia apie pirmąjį šiomet gimusį akmeniški Lietuvos šimtmečio kūdikį – tai sausio 3-ąją pasaulį išvydusi Evelina. Savivaldybės meras Vitalijus Mitrofanovas pasveikino jos mamą Simoną Čiapienę iš Naujosios Akmenės ir įteikė jai natūralių vitaminų – šaltalankių produktų ir trispalves kojinautes naujagimiui.

Susitikime dalyvavusios savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja Alva Baconė ir šio skyriaus socialinė darbuotoja konsultantė Janė Vaitkevičienė papasakojo, kokios nevyriausybinės organizacijos rajone mezga kojinautes ir prisideda prie akcijos Akmenės rajone „Kiekvienam naujagimiui – po trispalves kojines“.

Kiekvienam Akmenės rajono šeimų naujagimiui šiomet, Lietuvos šimtmečio proga, skirta ir simbolinė piniginė dovana – po šimtą eurų. Savivaldybės tarybos 2017 m. gruodžio 28 d. sprendimu patvirtintas naujas Vienkartinės piniginės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas. Jame nustatyta, kad 2018 m. gimusiam vaikui (vienam iš vaiko tėvų) bus mokama vienkartinė 100 eurų išmoka, jei bent vienas iš vaiko tėvų ne trumpiau kaip 2 mėnesius iki vaiko gimimo buvo deklaruotas arba faktiškai gyveno Akmenės rajone.

12 RENGINIŲ, DĖL KURIŲ VERTA ATVYKTI

SANDRA PILKAUSKIENĖ

Į BIRŠTONO KURORTĄ 2018 METAIS

Birštono kurortas savo lankytojus vilioja ne tik sveikatingumo ir SPA paslaugomis, tačiau ir išskirtinio dėmesio sulaukusiais renginiais. Birštonas 2018 m. siūlo net 12 renginių, dėl kurių atvykti į Birštono kurortą tikrai verta. Iš viso per metus čia planuojama suorganizuoti daugiau nei 300 skirtingo stiliaus renginių, tarp kurių – miesto šventė, džiazio ir idėjų festivaliai, išskirtiniai kulinarijos, sporto renginiai ir iniciatyvos.

„Pastaruoju metu Birštonas pasižymi renginių išskirtinumu ir jų pritaikymu kuo įvairesnei auditorijai. Birštone puikiai jaučiasi džiazio, klasikinės muzikos ar sporto renginių mylėtojai. Čia netrūksta aukštosios kultūros kamerinių renginių, kartu skirtingos kurorto erdvės pritaikomos didesniems, masiniams intelektualiesiems festivaliams ar miesto šventėms“, – teigė Birštono turizmo informacijos centro direktorė Rūta Kapačinskaitė.

Praėjusiais metais kurorte daugiausia žmonių sutraukė miesto gimtadienio šventė. Keliu tūkstančių lankytojų ir dalyvių sulaukė ir pirmą kartą Birštone vykęs idėjų festivalis „Būtent“. Šiemet džiazio mylėtojų antplūdis iš visos Lietuvos turėtų sulaukti seniausios Birštono džiazio festivalis, kuris šiemet bus rengiamas 20-ą kartą.

„Išskirti kelis geriausius šių metų festivalius ar renginius – ištis sudėtinga. Galiu drąsiai teigti, kad kiekvienos parodos, renginio ar festivalio akcentus mes kruopščiai apgalvojame, ieškome elementų, kurie viliojotų atvykti svečius iš visos Lietuvos. Kiekvienam renginiui skiriame išskirtinį dėmesį, o tai leidžia mums mėgautis svečių gausa ir pilnomis koncertų salėmis“, – teigė Birštono kultūros centro direktorius Zigmantas Vileikis.

Išskirtiniausi renginiai:

XX džiazio festivalis „Birštonas“ (kovo 23–25 d.).

Tradicinis ir seniausias Lietuvoje tarptautinis džiazio festivalis, kuris Birštone šiemet vyks 20-ą kartą.

Konkursas „Kulinarinis Birštono žemėlapis“ (balandžio mėn.)

Jau antrą kartą vyksiančio kulinarijos konkurso tikslas – artėjant vasaros sezonui išrinkti vieną patį geriausią kiekvienos Birštono maitinimo įstaigos patiekalą. Šiuo konkursu siekiama formuoti išskirtines Birštono kurorto gastronomijos, maisto kultūros tradicijas.

Tarptautinė konferencija „Žalias miestas Birštonas“ (balandžio 19 d.)

Pirmą kartą Birštone vyksiančioje tarptautinėje konferencijoje bus aptartos Birštono žaliojo, ekomiesto koncepcija, pristatyti inovatyvių technologijų taikymo mieste praktiniai pavyzdžiai, akademinės ir verslo bendruomenės atstovai dalyvis patirtimi darnaus judumo, tvarumo, aplinkosaugos klausimais.

Tarptautinis A. Mikėno XXXI sportinio ėjimo varžybų memorialas (balandžio 28)

Birštono miesto gatvėse vyks tradicinės Olimpino vicečempiono A. Mikėno memorialo sportinio ėjimo varžybos.

I tarptautinis chorų festivalis „Birštonas Cantat“ (gegužės 17–20 d.)

Šiemet pirmą kartą naujas chorų ir orkestrų festivalis vyks Birštone! Birštono kultūrinėse erdvėse skambės chorų atliekama muzika, festivalio atidarymo koncertas ir konkursas vyks Birštono kultūros centre, susitikimai – Birštono kurhauze, o tradicinės festivalio šv. Mišios – Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje.

Birštono miesto šventė (birželio 8–10 d.)

Birštono kurortas, kaip ir kasmet, įspūdingai švęs miesto gimtadienį. Trijų dienų šventėje susirinkusiųjų laukia apie 40 skirtingų renginių ir pramogų: sveikatingumo, sporto, kulinarijos renginiai, meninės ir aktyvaus laisvalaikio pramogos.

Joninių šventiniai vakarai „Baseinų naktys“ (birželio 23 d.)

Birštoniečiai ir kurorto svečiai kviečiami netradiciškai švęsti Jonų ir Janinų šventę. Trumpiausia metų naktį Birštono kurorto sanatorijos, sveikatingumo ir SPA centrai pasitinka naktinėmis maudynėmis „Baseinų naktys“.

Trenkturo pėsčiųjų žygis „Nemuno kilpomis“ (liepos 14 d.)

Pažintinis pėsčiųjų žygis kvies leistis į žygį po įstabaus grožio Nemuno kilpose išsidėsčiusias apylinkes.

Birštono vasaros menų akademija (liepos 28 d.–rugpjūčio 5 d.)

Birštono kurorte dešimt dienų koncertinėse salėse ir netikėtose kurorto erdvėse skambės klasikinė muzika – vyks tarptautinis simpoziumas ir meistrų kursai „Birštono vasaros menų akademija“.

Kultūros tarybos remiamas renginių ciklas „Po žvaigždėtu vasaros dangum. Literatūriniai vakarai Birštone 2018 m.“ (rugpjūčio mėn.)

Jaukiuose kurorto erdvėse, bendruomenėse vyks nemokami literatūriniai renginiai, kuriuose, perpindami skirtingas meno formas, pripažinti, profesionalūs Lietuvos kultūros ir meno kūrėjai Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio kontekste pristatys rašytojus, kurie kūrė Lietuvos valstybę savo kūryba.

„Mototurizmo ralis“ (rugpjūčio 18 d.)

Aštuntus metus iš eilės „Mototurizmo ralis“, suburiantis motociklų sporto gerbėjus ir keliautojus, kvies vienyti, keliauti drauge ir pažinti Lietuvą, atrandant jos puošmenas nuo gamtos iki naujam gyvenimui prikelto išpuoselėto kultūros paveldo, istorinių detalių ir žmonių.

Diskusijų festivalis „Būtent“ (rugsėjo 7–8 d.)

Birštone vyks antrą kartą Lietuvoje rengiamas diskusijų festivalis „Būtent!“, kuriame visi kviečiami keistis nuomonėmis apie valstybės raidai aktualiausias klausimus ir kelti naujas idėjas, padedančias valstybei augti, o bendruomenėms joje – stiprėti.

Birštono kurorto 2018 m. renginius ir iniciatyvas lydės šios temos: „Lietuvos šimtmetis“, „kultūrinis turizmas“, „inovatyvumas“ ir temas atspindintis šūkis „Gyvenk! Pajausk! Matyk!“